

Vastentijd en contemplatieve spiritualiteit

Bron: <https://www.lighthouse-trails-research.com/blog/lent-and-contemplative-a-likely-match-3/>
8-3-2025

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling (ingekort) en voetnoten door M.V.

Volgens één definitie is de Vastentijd (Eng.: Lent):

. . . een plechtige religieuze viering in de christelijke liturgische kalender die begint op Aswoensdag en ongeveer zes weken (40 dagen) later eindigt op Witte Donderdag, de herdenking van het avondmaal van de Heer op de donderdag van de Goede Week voor Paaszondag. Het doel van de vastentijd is de voorbereiding van de gelovige op Pasen door gebed, boete doen, het vlees te doden, berouw te hebben over zonden, aalmoezen te geven en het ego te verloochenen. Deze gebeurtenis wordt waargenomen in de Anglicaanse, Oosters-Orthodoxe, Lutherse, Methodistische, Moravische, Presbyteriaanse, Gereformeerde en Rooms-Katholieke Kerken. Sommige doperse en evangelische kerken vieren ook de Vastentijd. (Uit een 2020-pagina van Wikipedia: <https://web.archive.org/web/20200804083519/https://en.wikipedia.org/wiki/Lent>).

Hoewel de Bijbel geen enkele instructie geeft om de Vastentijd te beoefenen of eraan deel te nemen, doen veel kerken dat wel. Sinds de contemplatieve gebedsbeweging in volle gang is, houden steeds meer kerken de vastentijd. En in feite wordt de Vastentijd vaak gebruikt als de open deur om contemplatief gebed in een kerk te loodsen. Dit wordt grotendeels gedaan door de massa's boeken van religieuze uitgeverij, die nu kanalen zijn geworden voor contemplatieve spiritualiteit.*

Hier zijn enkele auteurs van boeken die momenteel op de markt zijn en die contemplativiteit in de vastentijd opnemen:

Thomas Merton¹, Richard Rohr², Thomas Keating³, Henri Nouwen⁴, Peter Traben Haas, Tim Muldoon, Bill O'Byrne, Marcellino D'Ambrosio, Edward Hays, Milton Lopes, Laurence Freeman.

Hoewel veel van hun boeken afkomstig kunnen zijn van katholieke of oosters-orthodoxe uitgeverij, moeten we niet denken dat dit evangelicalen ervan zal weerhouden ze te lezen. Zoals we in andere artikelen hebben vermeld, kreeg de katholieke mysticus Richard Rohr van een van zijn uitgeverij te horen dat zijn grootste lezerspubliek jonge evangelische mannen waren (pastors van vandaag en morgen).

Naast de contemplatieve boeken die specifiek voor de vastentijd *bedoeld* zijn, zijn er talloze contemplatieve boeken die niet alleen voor de vastentijd zijn of zelfs de vastentijd niet vermelden, maar waar kerken die de vastentijd in acht nemen tijdens de vastentijd zich naartoe richten.

Het rituele en liturgische karakter van de vastentijd is "perfect" geschikt geworden voor contemplatieve spiritualiteit; in veel gevallen (misschien wel de meeste vandaag), waar de vastentijd wordt gevierd, zul je ook contemplatieve spiritualiteit op de loer vinden in zijn schaduw (of vooraan en in het midden staan).

Voordat je begint met praktijken in een kerk die je misschien bezoekt, moet je de aansporingen van de Bijbel onthouden om Gods waarheid te zoeken:

¹ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan-merton.pdf> en <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Thomas-Merton.pdf>

² <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/richard-rohr.pdf>

³ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kundalini2.pdf>

⁴ http://www.verhoevenmarc.be/valse_leraars.htm#nouwen

Geliefden, geloof niet elke geest, maar beproef de geesten of zij uit God zijn. (1 Johannes 4:1).

Want het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het oordeelt de overleggingen en gedachten van het hart. (Hebreeën 4:12).

En dezen waren edeler van gezindheid dan die in Thessalonica, want zij ontvingen het Woord met grote bereidwilligheid en onderzochten dagelijks de Schriften om te zien of die dingen zo waren. (Handelingen 17:11).

Bijver u om uzelf welbeproefd voor God te stellen, als een arbeider die zich niet hoeft te schamen *en* die het Woord van de waarheid recht snijdt. (2 Timotheüs 2:15).

En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Pas op dat niemand u misleidt. (Mattheüs 24:4).

* **Contemplatieve spiritualiteit:** Een geloofssysteem dat oude mystieke praktijken gebruikt om veranderde bewustzijnstoestanden op te wekken (de stilte) en geworteld is in mystiek en het occulte, maar vaak verpakt in christelijke terminologie. Het uitgangspunt van contemplatieve spiritualiteit is interspiritueel (alle wegen leiden naar God) en panentheïstisch (God is in allen). Veelgebruikte termen voor deze beweging zijn 'spirituele vorming', 'de stilte', 'de stilte', 'oude wijsheid', 'spirituele disciplines' en vele andere. Tijdens het contemplatief gebed wordt een woord of zin gedurende enkele minuten herhaald (of wordt de ademhaling erop gericht) met de bedoeling de geest in neutraal te zetten en mentale en andere afleidingen te verwijderen. Er wordt gezegd dat men dan de stem van God kan horen.

Zie verder:

“Contemplatief, Centrerend, Luisterend Gebed, Oosterse Meditatie”:

<http://www.verhoevenmarc.be/contemplatief.htm>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm